

אומר ועושה

חינוך טבעי

אחד מעיקרי החינוך החשובים ביותר הוא **הדוגמא האישית**.

כל ילד רוצה באופן טבעי להזדהות עם הוריו ולחקות אותם. אם הדוגמא שהם מראים טובה, והיחס שבין ההורים והילד הוא יחס בריא, לבני וחם, אזי באופן טבעי הילד ירצה להיות כמו אביו שלו, והילדה תרצה להיות כמו אימה.

לעומת זאת, אם הורים דורשים מילדים דברים שהם עצמם אינם עושים - הם עלולים לקלקל את הילדים לגמרי.

(הרב וולבה / זריעה ובניין בחינוך, עמ' כא)

"אני עבדך בן אמתך"

מדוע אני עבדך? - כי אמא שלי הייתה - אמתך!

(יופי של צניעות א, עמ' 185)

חינוך צריך להיות "טבעי", כך שהילד רואה מהרגע שנולד כיצד מתנהגים כל בני הבית, ומתחנך באותו אופן בצורה טבעית. אין לחנך באופן כפייתי ולהילחם עם הילד. דבר זה גורם רק התנגדות, שנאה ודחייה.

בעיקר חשוב שירגיש כי ההורים **שמחים ומאושרים** תמיד בדרך זו, ואם אין זה כך, חלילה הוא יחוש בכך מיד ולא ירצה להמשיך ולחיות באותה דרך חיים.

(מתוך דברי הרב אליעזר בן דוד שליט"א / צאי לך בעקבי הצאן ח"ד, עמ' 26)

אווירה רוחנית

כדי לחנך את הבנים ליהודים, צריכים בראש ובראשונה לדעת לעורר בלב הבנים את החשק הטהור לעסוק ברוחניות ובהישגים בשטח הרוח - בלי כל שייכות לחומריות. רק כך אפשר לחנך את הילדים לתורה.

עלינו לפתח בבית **אווירה רוחנית**, אשר תעורר את הרוח של ילדינו ותספק להם מזון רוחני. על ידי כך ידעו הילדים לכבד את הרוחניות, ויחשקו לפתח אותה בליבם.

"לגדלו לתורה" - זהו מבוקשו הראשון של כל אב בישראל שהקב"ה נתן לו בן. לגדלו לתורה אפשר רק **ברוחניות טהורה - בלי מטרה אחרת**.

(רבי שמשון רפאל הירש / אבני חינוך, עמ' קמב - קמג)

מפעם לפעם מרשים לעצמם הורים או מחנכים לתת לילד או לחניך "עולם הזה" חומרי כדי לקשור אותו למחנכים או להורים. אם מראים לו שזו החשיבות וזה הפרס וזה הדבר הטוב, אז מתחיל הילד להאמין שבאמת אלה הדברים הטובים.

החינוך האמיתי הוא, כשמשכילים לחנך לדברים הרוחניים ולהכניס בכך טעם עולם הזה. למשל, כשמחדשים חידוש בגמרא וקופצים מרוב שמחה, הבנים והבנות רואים שזו התכלית ומזה אבא שמח, אז הם מבינים שכאן מונחת ההנאה.

צריך **להדליק את הבית** בהתלהבות של תפילה, של תורה, של חסד, של עבודת ד' יתברך - בצורה כזו, שכל הבית יהיה מלא בכך. כשהילדים ינשמו את האווירה של הבית - הם יתחנכו לכל הדברים האלה.

(מתוך דברי הרב מרדכי שטרן בכנס / לשמור על הפקדון, עמ' 60)

שפת הלב

הלא ידעת אם לא שמעת את היסוד העתיק "**לב מבין לב**", כי הנה ידוע שישנו עניין שמיעת הדברים וישנו עניין קבלת הדברים.

והנה אף אם כי לשם **שמיעת** הדברים די **בהטיית האוזן**, אבל לשם **קבלת** הדברים צריכים גם את ה**לב**, שישמע הלב ויקבל את הדברים.

אכן כאן טמון סוד הדבר כי הלב אינו מבין את שפת הפה אלא את שפת הלב, ולכן בעת שהנך מדבר דברים היוצאים מן הלב, נכנסים הדברים אל הלב ומתקבלים על לב שומעיהם.

אבל **כאשר הדברים הינם מן השפה ולחוק, אז בודאי לא ימצאו מסילות בלבבם**, כי הלב אינו יכול לקבל ולשמוע כי אם את שפת הלב.

(משנת החינוך / הרב ברנשטיין, עמ' כה)

אחת מבנותיו של ר' שלום שברדון זצ"ל, בת שבע שנים, התנהגה בהנהגה שלדעתו של ר' שלום לא הייתה טובה.

באחד הבקרים שב ר' שלום מתפילת וותיקין, נכנס לביתו ונטל את הילדה על כתפו. הכניסה לחדרו, הושיבה על השולחן ממולו, ופרץ בבכי... חלפה מחצית הדקה ור' שלום החל לדבר לעצמו מתוך בני סוער: "למה? למה הגיעני דבר כזה שביתי תחטא בחטאים, מה פשעי ומה חטאתי שנענשתי בכך, במה נכשלתי שהבתי שלי מתנהגת כך?"

כך בבכיות קודרות לב, ללא מילה ישירה לאוזני ביתו...

מאותו הרגע ואילך נעלמה ממנה השאיפה השלילית. היא לא הייתה מסוגלת לשוב להנהגתה הקודמת.

(מפי ביתו / קול חוצב, עמ' 87)